
Актуальні проблеми становлення адміністративної юстиції в Україні.

Підготував слухач 451 групи
Лейтенант внутрішньої служби
Горбачова Катерина Володимирівна

До основних чинників, що обумовили необхідність створення спеціального судового органу по розгляду справ, що витікають з адміністративних правовідносин, відносять:

1. недостатньо високий якісний рівень розгляду адміністративних справ уповноваженими органами, а також брак об'єктивності останніх
2. закріплення в Конституції України принципу спеціалізації та територіальності судів
3. адміністративно-правовий характер матеріальних та процесуальних відносин, покладених в основу конфлікту між особою та органом публічної влади
4. перевантаженість адміністративними справами судів загальної юрисдикції;
5. необхідність приведення державної судової системи у відповідність до міжнародних правових стандартів;
6. відсутність в адміністративному конфлікті відносин майнового характеру;
7. наявність історичних передумов;
8. незалежність спеціалізованого суду від інших гілок влади, відсутності відомчої зацікавленості, наявності всебічних гарантій, детальної процесуальної регламентації розгляду.

Однією з основних ознак правової держави є право на доступ до правосуддя та справедливий судовий розгляд. Згідно зі ст. 55 Конституції України кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб, які зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (ст.19 Конституції України).

До 1996 р. вирішення проблеми адміністративних судів гальмувалося в зв'язку з несприйняттям судовою системою та іншими державними структурами цього виду правосуддя. Лише із запровадженням на конституційному рівні принципу спеціалізації судів загальної юрисдикції адміністративна юстиція перестала бути лише теоретичною проблемою, а її запровадження поступово стало переміщуватися з площини загальнотеоретичних дискусій у сферу законотворення. Перші законодавчі ініціативи з цього питання, як відомо, з'явилися ще в 1996 р., хоча за умов нереформованої судової системи (на той час норми старого Закону "Про судоустрій" від 1981 р.) їх реалізація була неможливою. Водночас дедалі більше утверджувалася думка про те, що без запровадження адміністративної юстиції в Україні справа реформування її державного апарату є безнадійною, а захист прав і свобод громадян – недосконалим і далеким від демократичних стандартів.

Серед етапів розвитку адміністративної юстиції як складової адміністративної та судової реформи можна виділити наступні:

- реформування системи судів відповідно до Конституції, в тому числі запровадження системи адміністративно-правових відносин;
- правове забезпечення правосуддя в сфері адміністративно-правових відносин;
- організаційне, матеріально-технічне, кадрове та інше забезпечення діяльності адміністративних судів.

Адміністративна юстиція

Це система спеціальних судових органів, які створені для розгляду і вирішення спорів, у визначеній законодавством процесуальній формі, що виникають у сфері діяльності публічної адміністрації між громадянами чи юридичними особами, з одного боку, і органами публічної адміністрації, їх посадовими особами, - з іншого, в результаті чого може бути прийняте рішення про визнання недійсності і (чи) скасування незаконного акта чи інше відновлення порушеного суб'єктивного права зацікавленої особи.

Адміністративна юстиція як правове утворення поєднує у собі матеріальні норми (судоустрій) та процесуальні (судочинство). Теорія права розробила ряд засад, які відображають вимоги належного запровадження та узгодженого розвитку як першої, так і другої групи норм.

Колодій А.М. пропонує такі принципи ефективного виконання юридичним процесом, у тому числі правосуддям, завдань, що перед ним поставлені:

- ❖ синхронність
- ❖ рівність
- ❖ збалансованість
- ❖ демократичність
- ❖ неодноманітність
- ❖ законність
- ❖ надійність
- ❖ доступність
- ❖ раціональність
- ❖ послідовність
- ❖ гарантованість

Основні інститути адміністративної юстиції:

- інститут ініціювання (звернення) до органу адміністративної юстиції
- строки розгляду публічно-правового спору
- тимчасовий судовий захист
- підстави (критерії) контролю з боку органу адміністративної юстиції
- повноваження органу юстиції за результатами перегляду правового акта чи дії.

Дякую за увагу!